

Сөз соңында, үй шаруашылығының экономикаға тигізер үлесі өте зор. Үй шаруашылығының дамуы экономиканың дамуына үлкен пайдасы тиері анық. Сондықтан да жыл сайын үй шаруашылығын дамыту басты назарда.

Әдебиеттер

1. Үй шаруашылығы жүйесіндегі жеке қаржы//<https://www.ektu.kz/files/DistanceEducation/Resource/265462/12%20тема.docx>
2. Құлпыбаев С., Ынтықбаев С.Ж., Мельников В.Д. Қаржы. – Алматы. 2010. -521-б.
3. Үй шаруашылықтары қаржысының ұғымы және функциялары//https://kk.wikipedia.org/wiki/Үй_шаруашылықтары_қаржысының_ұғымы_және_функциялары

Құтжан І.Д., 1 курс (Қазтұтынуодағы Қарағанды университеті)

БАСҚАРУ ЕСЕБІНІҢ ПАЙДА БОЛУ ТАРИХЫ ЖӘНЕ ДАМУ КЕЗЕҢДЕРІ

Қазіргі уақытта Әлемдік және отандық өндіріс нарықтарында өндіріс және қызмет көрсету саласындағы бәсекелестіктің күшеюі, технологиялар мен интеграцияланған жүйелердің қарқынды дамуы, бизнесті әртараптандыру және коммерциялық ұйымдарды басқарудағы бизнес-процестердің күрделенуі барлық бақылау және талдау жүйелерін түрлендіру мен үйлестіру қажеттілігіне алып келеді. Қазіргі уақытта Басқару есебін жүргізу проблемалары өзекті бола түсуде, өйткені нарықтық экономиканың қалыптасуы мен дамуы жағдайында ұйымдардағы басқару мен басқару есебі ерекше рөл атқарады. Осыған орай басқару есебінің маңыздылығына байланысты басқару есебінің пайда болу тарихына шолу жасап өтсек.

Алғаш рет "Басқару есебі" термині дамыған ағылшын тілді елдерде өткен ғасырдың ортасынан бастап өнеркәсіптік революция кезеңінде темір жолдардың, фабрикалардың және зауыттардың дамуымен, ал Ресейде – шаруашылық жүргізудің нарықтық жағдайларына көшумен айтыла бастады.

"Басқару есебі" ұғымы менеджерлерді жауапкершілік орталықтарының қызметінде және қажет болған жағдайда тұтастай алғанда ұйымда тиімді басқару шешімдерін қабылдау үшін ақпаратпен қамтамасыз ететін бухгалтерлік есептің ішкі жүйесі ретінде түсініледі.

Зерттеу нәтижелері бойынша мамандар "Басқару есебі" ұғымына әртүрлі мағына беретіні белгілі болды. Пікірлердің таралуы өте кең.[1]

Кейбіреулер басқарушылық есеп-бұл өндірістік есеп және шығындар мен қызмет нәтижелерін және оның ішкі бөлімшелерін бақылау;

Басқалары-бұл тек бухгалтерлік есеп, яғни шығындар мен нәтижелер туралы нақты деректерді өлшеу ғана емес, сонымен қатар оларды жоспарлау, болжау және талдау деп қарастырады.

Үшіншіден, Басқару есебі сонымен бірге басқару нәтижелеріне әсер ететін факторларды, жағдайларды ескеру деп санайды;

Төртіншіден, Басқару есебі кез-келген нақты және ықтимал ішкі және сыртқы пайдаланушылардың қажеттіліктерін қанағаттандыруға арналған ғаламдық ақпараттық жүйе болып табылады деп есептейді.

Басқарушылық есеп жүйесін қолдануды 20-шы жылдары АҚШ өнеркәсіптік компаниялары бастады. XX ғ.1911 жылы алғашқылардың бірі болып бұл жүйені еңбекті ғылыми ұйымдастыру және басқару жөніндегі танымал маман Ч. Гаррисон жұмыс қолғаптарын шығаратын компанияда әзірледі және енгізді.[2]

Басқару есебі ірі өнеркәсіптік өндірістің қажеттіліктеріне жауап ретінде пайда болды және өндірістік процестер күрделене түскен сайын, ішкі басқарудың өмірлік қажеттіліктеріне сүйене отырып дамыды және XX ғасырдың 40-жылдарының аяғында заманауи жүйеге айналды.

Басқарушылық есеп саласының даму тарихы келесі түрде ұсынылған кестеден тұрады.

1- кесте

I кезең –
1950 басқару есебінің мақсаты бюджеттеу мен шығындарды есептеу әдістерін қолдану арқылы шығындарды анықтау және қаржылық бақылау болды
II кезең-

1965 ж. шешім қабылдауды талдау және жауапкершілік орталықтары бойынша есепке алу сияқты әдістерді пайдалану арқылы басқарушылық жоспарлау және бақылау мақсатында Фокусты ұсыну жағына ауыстырылды.
III кезең –
1985 ж. технологиялық талдау мен шығындарды басқарудың нақты әдістерін қолдану арқылы бизнес – процестерге қатысатын ресурстардың шығынын азайтуға назар аударылды.
IV кезең –
1995 ж. ресурстарды тиімді пайдалану, ұйымдастырушылық инновацияларды басқару және білімді капиталдандыру арқылы бағалау әдістерін қолдану және шығындар көрсеткіштерін жоспарлау арқылы қосымша құнды құруды басқару салаларына назар аударылады. [3]

Осылайша, кестеден әр кезең басқару ортасының жаңа жағдайларына сәйкес келу үшін өзгертілген жаңа әдістер мен ескілердің жиынтығы екенін көруге болады. Бейімделу процесінде алдыңғы кезеңдердің мақсаттары мен әдістері өзгертіліп, толықтырылады.

Қазіргі заманғы басқару есебі, ең алдымен, басқару, жоспарлау, қызмет көрсету және басқару шешімдерін қабылдау бойынша операцияларды бақылау үшін жауапты менеджерлерге ақпарат беруді қамтамасыз етеді. [4]

Басқару есебі-бұл жалпы алғышарттардан туындауы үшін жеткілікті күрделі жүйе. Тарихи тәжірибе көрсеткендей, оның жалпы теориялық тұжырымдамасының негізі неоклассикалық Экономикалық теория болып табылады, негізінен позитивизм философиясымен үйлеседі, сонымен қатар ғылыми басқарудың классикалық және неоклассикалық мектептері, олар әрине, қоғамдық экономикалық санада үстем жағдайға ие болуы керек. Бұл шарттар кез-келген елде басқару есебінің пайда болуы үшін міндетті болып табылады.

Әдебиеттер

1.Международный журнал экспериментального образования №12, 2011, УПРАВЛЕНЧЕСКИЙ УЧЕТ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА:Герасимова Л.Н. Финансовый университет при Правительстве Российской Федерации

2. <http://economix.in.ua/books/konspekti/1/upravluchet/12/12.php>

3. <https://scienceforum.ru/2018/article/2018001393>

4. <https://cyberleninka.ru/article/n/upravlencheskiy-uchyot-i-ego-rol-v-upravlenii-organizatsiy>

Ленякова М.Е., 1 курс (КарУ им. академика Е.А. Букетова)

Научный руководитель – к.э.н., доцент Кабдыбай А.К.

ПРОБЛЕМЫ БЕЗОПАСНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЭЛЕКТРОННЫХ ДЕНЕГ

Электронные деньги – это виртуальная денежная единица, с помощью которой осуществляются все виды платежей в Интернете. Это, по сути, те же самые банкноты, которые имеют ту же ценность, что и реальные деньги или в Интернете. Электронные деньги могут быть в разных валютах, их можно депонировать на банковские счета, с той разницей, что весь их оборот обменивается только на реальные деньги и наоборот [1].

Очевидно, что со временем электронные деньги станут одной из разновидностей формы денег (монеты, купюры, безналичные деньги и электронные деньги). Также очевидно, что в будущем центральные банки будут выпускать электронные деньги, точно так же, как они сейчас чеканят монеты и печатают банкноты [2].

Все чаще стали появляться сведения о краже электронных денег, безопасность использования которых, как оказалось, совершенно неполноценна.

Во-первых, речь идет о системе рисков, связанных с каждым владельцем электронного кошелька. Это зависит от способа хранения электронной валюты и технологий передачи информации. Владельцы электронных кошельков обеспокоены тем, как решаются операционные риски, то есть риски, связанные со сбоем в работе платежной системы. Несмотря на то, что человеческий фактор в функционировании электронных денег сведен к минимуму, опасения, связанные с операционными рисками, вызваны именно им. Ошибки на этом уровне приводят к